

De hypocrisie rond techbedrijven

Steeds vaker steekt de discussie de kop op over de rol van de bedrijven achter met name de sociale media, zoals Facebook, Twitter, Whatsapp, Instagram en andere. Het gaat daarbij om hun rol met betrekking tot de inhoud. Vooral nu zij met name Trump hebben afgesneden van het gebruik van media als Twitter en Facebook. Deze bedrijven beroepen zich op hun rol van doorgeefluik. Daarmee bedoelen ze, dat ze geen invloed hebben op de inhoud van de berichten en deze alleen maar doorgeven. Vooral door druk vanuit de samenleving zien zij zich steeds vaker geroepen om in te grijpen. Dit stuit op principiële weerstand, want het zou niet aan commerciële bedrijven moeten zijn om te bepalen wat wel en wat niet via hun media verspreid mag worden.

Dat is principieel wellicht juist, maar tegelijkertijd hypocriet. Zeker als die reserveringen geuit worden vanuit de overheid. Tot op heden is de rol van overheden richting regulering van de digitale wereld, en dus ook van de sociale media, vrijwel te verwaarlozen. Of het komt door gebrek aan kennis en inzicht in de digitalisering of door het dientengevolge niet weten hoe ermee om te gaan, laat ik in het midden, maar feit is dat overheden en digitalisering weinig met elkaar op hebben.

In ieder geval is het wel duidelijk dat regulering door de techbedrijven zelf niet echt gewenst is. Hun argument dat zij slecht doorgeefluik zijn, is bovendien verre van terecht. Die bedrijven gebruiken onze gegevens, gebaseerd op ons gedrag, om te bepalen wat we wel en wat niet te zien krijgen. Zij gebruiken daarvoor algoritmes die nog zo onvolwassen zijn, dat bij de selectie geen ruimte is voor interpretaties. Is iets realistisch of cynisch bedoeld, is het een verwijt of een grap? De “bewerking” van de inhoud door de techbedrijven gaat bovendien verder. Ze gebruiken de inhoud voor het bepalen welke advertenties erbij geplaatst kunnen worden. Maar ook voor welke gebruikers een bericht meer of minder interessant kan zijn. Daarnaast verwerken zij de inhoud van de berichten voor categorisering en kwalificering, en nog veel meer. Ze zijn dus allesbehalve doorgeefluiken, ze gebruiken de inhoud voor allerlei doeleinden en zijn daarmee eerder uitgever dan doorgever! Die bedrijven mogen dus verantwoordelijk gehouden worden voor de inhoud. Aan die verantwoordelijkheid horen ook sancties gekoppeld te zijn die vervolgens gehandhaafd worden. Dat vereist dan weer duidelijke regelgeving omtrent de inhoud.

Hoe dan ook, zolang de overheid niet in staat is met passende regels en wetten de berichtendiensten te reguleren, moeten we toekijken hoe die taak door de techbedrijven zelf ingevuld wordt op basis van door henzelf bepaalde regels, met alle ongewenste bijwerkingen van dien.